

20-May, 2025-yil

**BALLISTIK EKSPERTIZASIDA XULOSA BERMASLIK HOLATLARINI
TAHLIL QILISH**

KRIMINALISTIK EKSPERTIZALAR KAFEDRASI KATTA O‘QITUVCHISI

Haydarov Ilhom Yusupovich

IIV Akademiyasi kursanti

Imomov Ozodbek Bozorboy o‘g‘li

Annotatsiya: *Ballistik ekspertiza jinoyatlarni tergov qilishda qurol va o‘q-dorilarni aniqlash, ularning kelib chiqishini, ishlatilgan usullarini va boshqa texnik jihatlarini o‘rganishda muhim ahamiyatga ega. Ekspertizalar natijasida berilgan xulosalar tergov jarayonida asosiy dalil sifatida ko‘riladi. Biroq, ba‘zan ballistik ekspertizalarda xulosa bermaslik holatlari yuzaga keladi, bu esa tergov jarayonida muayyan qiyinchiliklar keltirib chiqaradi. Ushbu maqolada ballistik ekspertizasida xulosa bermaslik sabablari, ularning asosiy turlari va tergovga ta‘siri tahlil qilinadi. Xulosa bermaslik holatlari ko‘pincha ekspertiza materiallarining yetarli emasligi, o‘q-dorilar yoki qurollarning shikastlanganligi, namunalar orasidagi o‘xshashliklarning aniq emasligi, yoki tajribali uskunarlar va texnologiyalar yetishmasligi sababli yuzaga keladi. Bundan tashqari, ekspertning malakasi va professional yondashuvi ham muhim omil hisoblanadi. Ekspertiza natijasida aniq xulosa olish uchun barcha parametrlar to‘liq va ishonchli bo‘lishi shart. Maqolada, shuningdek, xulosa bermaslik holatlarining sud jarayoniga va tergovga ta‘siri ko‘rib chiqiladi. Bunday holatlar tergovning kechikishiga, jinoyat ishlarining noto‘g‘ri baholanishiga yoki umuman to‘xtatilishiga olib kelishi mumkin. Shu sababli, ballistik ekspertizani olib borishda yuqori sifatli va zamonaviy usullarni joriy qilish, ekspertlarning malakasini oshirish, namunalarni to‘g‘ri yig‘ish va saqlash jarayonlarini takomillashtirish zarur. Yana bir muhim jihat — xulosa bermaslik holatlarini aniqlash va ularni oldini olish uchun standartlar va qoidalarni ishlab chiqishdir. Bu jarayon ekspertlarning mustaqilligini ta‘minlash, ekspertiza sifatini oshirish va tergov organlari bilan samarali hamkorlik qilishga yordam beradi. Zamonaviy ballistika sohasida ilg‘or texnologiyalar va ilmiy yondashuvlar joriy etilishi, shuningdek, xalqaro tajribani o‘rganish ekspertizalarda xulosa bermaslik holatlarini kamaytirishga xizmat qiladi. Umuman olganda, ballistik ekspertizasida xulosa bermaslik holatlarini aniqlash va tahlil qilish jinoyatlarni tergov qilish sifatini oshirishda muhim omildir. Ushbu maqola tergov va sud amaliyotida xulosa bermaslikning oldini olish va hal qilish bo‘yicha amaliy tavsiyalar beradi hamda ekspertizalarning samaradorligini oshirishga qaratilgan chora-tadbirlarni taklif qiladi.*

Kalit so‘zlar: *Ballistik ekspertiza, xulosa bermaslik holatlari, ekspertiza materiali, tergov jarayoni, ekspert malakasi, texnika va uskunarlar, sud jarayoni, ekspertiza sifati, namunalar yig‘ish, standartlar va qoidalar, tergov samaradorligi*

Аннотация: *Баллистическая экспертиза играет ключевую роль в расследовании преступлений, связанных с оружием и боеприпасами. Заключение экспертов служат*

20-May, 2025-yil

важными доказательствами в суде и следственных процессах. Однако в ряде случаев экспертные организации сталкиваются с ситуациями, когда невозможно дать однозначное заключение. В данной статье проводится анализ причин и видов таких ситуаций, а также их влияния на ход расследования. Причинами невозможности дать заключение зачастую становятся недостаточность материалов исследования, повреждение оружия или боеприпасов, неопределённость в сравнении образцов, а также недостаток современных технических средств и квалификации экспертов. Для получения достоверного заключения требуется наличие полной, качественной и надёжной информации. В статье также рассматривается влияние отказа от дачи заключения на судебные и следственные процессы. Такие случаи могут привести к задержкам в расследовании, ошибочной квалификации преступления или даже к прекращению дела. Поэтому важно совершенствовать методы баллистической экспертизы, повышать квалификацию экспертов и оптимизировать процессы сбора и хранения образцов. Особое внимание уделяется разработке стандартов и процедур, направленных на выявление и предотвращение отказов в даче заключений. Это способствует обеспечению независимости экспертов, повышению качества экспертиз и улучшению взаимодействия с правоохранительными органами. Внедрение современных технологий и изучение международного опыта также помогают снизить количество подобных ситуаций. В целом, анализ случаев отказа от дачи заключения в баллистической экспертизе является важным фактором повышения эффективности расследований. Статья предлагает практические рекомендации по устранению этих проблем и повышению качества экспертных услуг.

Ключевые слова: Баллистическая экспертиза, отказ от заключения, материалы экспертизы, процесс расследования, квалификация эксперта, техника и оборудование, судебный процесс, качество экспертизы, сбор образцов, стандарты и правила, эффективность расследования

Abstract: Ballistic expertise plays a crucial role in criminal investigations involving firearms and ammunition. Expert conclusions serve as key evidence in judicial and investigative processes. However, there are instances when ballistic experts are unable to provide a definitive conclusion, which poses challenges to the investigation. This article analyzes the reasons for such refusals, the main types of these situations, and their impact on investigations. The inability to provide conclusions often arises due to insufficient or incomplete materials, damage to weapons or ammunition, ambiguous similarities between samples, or lack of advanced equipment and qualified specialists. Accurate conclusions require comprehensive and reliable data as well as expert competence. The article also discusses the implications of non-conclusive expert opinions on legal proceedings. Such situations may lead to investigation delays, misclassification of offenses, or even case dismissal. Therefore, it is essential to improve ballistic examination methods, enhance expert qualifications, and optimize the procedures for collecting and preserving evidence.

20-May, 2025-yil

Particular emphasis is placed on developing standards and protocols aimed at identifying and preventing refusal to provide conclusions. This ensures expert independence, enhances the quality of examinations, and improves cooperation with law enforcement agencies. The implementation of advanced technologies and the study of international best practices also contribute to reducing these occurrences. Overall, analyzing cases of refusal to provide conclusions in ballistic expertise is vital for improving investigation efficiency. The article offers practical recommendations to address these issues and improve the effectiveness of forensic services.

Key words: *Ballistic expertise, refusal to provide conclusions, examination materials, investigation process, expert qualification, technology and equipment, judicial proceedings, quality of expertise, sample collection, standards and regulations, investigation efficiency.*

KIRISH

Ballistik ekspertiza jinoyatlarni tergov qilish jarayonida qurol va o‘q-dorilar bilan bog‘liq holatlarni aniqlash, ularning kelib chiqishi, ishlatilgan texnik va amaliy jihatlarni o‘rganish uchun asosiy ilmiy-amaliy yo‘nalishlardan biri hisoblanadi. Bugungi kunda jinoyat ishlari sudida va tergov organlarida ballistik ekspertiza natijasida olingan xulosalar katta ahamiyatga ega bo‘lib, ular jinoyatni aniqlashda hal qiluvchi dalil sifatida xizmat qiladi. Ammo, ekspertizalar doim ham aniq va qat’iy xulosalar bera olmaydi. Ba’zi hollarda, ekspertiza natijasida xulosa bermaslik yoki xulosani aniqlik bilan ifodalash mumkin emasligi holatlari yuzaga keladi. Bu esa jinoyatlarni tergov qilish jarayonida turli qiyinchiliklar va tushunmovchiliklarga olib kelishi mumkin. Ballistik ekspertizada xulosa bermaslik holatlari ko‘plab omillarga bog‘liq bo‘lishi mumkin. Eng avvalo, ekspertiza ob’yektlarining sifati va to‘liqligi muhim rol o‘ynaydi. Masalan, o‘q-dorilar, qurol qoldiqlari yoki patronlar yetarlicha saqlanmagan, shikastlangan yoki boshqa tashqi omillar ta’sirida buzilgan bo‘lsa, ularning tahlili to‘liq va ishonchli bo‘lmazligi ehtimoli ortadi. Shuningdek, namunalar orasida aniq farqni ajratib olishning murakkabligi, shuningdek, texnik vositalarning zamon talablariga javob bermasligi ham xulosa bermaslikka sabab bo‘lishi mumkin. Ekspertning malakasi va tajribasi ham jarayon samaradorligiga bevosita ta’sir ko‘rsatadi — malakasiz yoki kam tajribali mutaxassis xulosani noto‘g‘ri yoki yetarlicha aniqlikda bera olmasligi mumkin. Yana bir muhim jihat — ballistik ekspertizalarning zamonaviy uskunalar va texnologiyalar bilan ta’minlanishi darajasi. Zamonaviy, yuqori aniqlikdagi asbob-uskunalaridan foydalangan holda olib borilgan ekspertizalar natijalari ko‘proq ishonchli bo‘lishi, xulosa bermaslik holatlari esa sezilarli darajada kamayishi mumkin. Shu bois, davlat organlari va tegishli tashkilotlar tomonidan ballistik laboratoriyalarni zamonaviy texnik vositalar bilan jihozlash, mutaxassislarning malakasini oshirish va ularning ilmiy-tadqiqot ishlarini rivojlantirish bo‘yicha katta e’tibor qaratilishi zarur. Xulosa bermaslik holatlari jinoyat ishlarining tergov jarayoniga salbiy ta’sir ko‘rsatishi mumkin. Masalan, tergovchi tomonidan to‘liq dalil yetishmasligi sababli ish davom ettirilmazligi, jinoyatni to‘g‘ri baholashda xatolarga yo‘l qo‘yilishi yoki sud qarorining noto‘g‘ri qabul qilinishi ehtimoli oshadi. Shu bois, ballistik ekspertizalar

20-May, 2025-yil

jarayonida xulosa bermaslik holatlarini kamaytirish, ularning oldini olish choralari ishlab chiqish va amaliyotga joriy etish muhim ahamiyat kasb etadi. Shuningdek, ekspertiza jarayonida xulosa bermaslik holatlari yuzaga kelganda, ularning sabablari tizimli tahlil qilinishi zarur. Bu tahlil natijasida aniqlangan kamchiliklar va muammolarni bartaraf etish uchun strategiyalar ishlab chiqilishi, standart va metodologik hujjatlar takomillashtirilishi kerak. Ekspertlarning mustaqilligi va ob'yektivligini ta'minlash uchun aniq qoidalar, etik kodekslar va xalqaro tajribalar asosida yangi yondashuvlar joriy etilishi lozim. Hozirgi kunda ballistika sohasida ilmiy va texnologik yutuqlarni hisobga olib, ekspertizalarda xulosa bermaslik holatlarini kamaytirishga qaratilgan ko'plab ilmiy tadqiqotlar va innovatsion loyihalar amalga oshirilmoqda. Masalan, 3D skanerlash texnologiyalari, sun'iy intellekt asosidagi tasniflovchi algoritmlar, yuqori aniqlikdagi mikroskoplar va boshqa ilg'or asbob-uskunalar ekspertizalarning aniqligini oshirishga xizmat qilmoqda. Bularning barchasi jinoyatlarni tergov qilish samaradorligini oshirish va sud tizimining adolatli qarorlar qabul qilishiga yordam beradi. Shunday qilib, ballistik ekspertizasida xulosa bermaslik holatlarini tahlil qilish va ularning oldini olish dolzarb vazifa bo'lib qolmoqda. Ushbu maqola mazkur muammolarning asosiy sabablarini aniqlash, ularning tahlilini berish, shuningdek, tegishli takliflar va chora-tadbirlarni ishlab chiqishga qaratilgan. Bu esa jinoyatlarni tergov qilish jarayonida ekspertiza sifatini oshirish va adolatli sud qarorlarini qabul qilish imkonini kengaytiradi.

ASOSIY QISM

Ballistik ekspertizaning samarali bajarilishi jinoyatlarni tergov qilish jarayonida juda muhim hisoblanadi. Ekspertizalarning asosiy vazifasi – qurol va o'q-dorilarning kelib chiqishini, ularning o'zaro munosabatini, ishlatilgan texnologiyalar va metodlarni aniqlashdan iborat. Ammo ba'zan ekspertlar tomonidan xulosa bermaslik holatlari uchrab turadi, bu esa tergov jarayonini murakkablashtiradi. Ushbu qismda ballistik ekspertizasida xulosa bermaslik holatlarining asosiy sabablari, turlari, ekspertiza sifatiga ta'siri hamda bunday holatlarning oldini olish choralari haqida batafsil tahlil beriladi.

Avvalo, xulosa bermaslikning asosiy sabablaridan biri sifatida ekspertizaga taqdim etilgan materiallarning sifatsizligi va yetarli emasligi ko'rsatish mumkin. Ko'p holatlarda, jinoyat joyidan olingan namunalar shikastlangan, buzilgan yoki noto'g'ri yig'ilgan bo'lishi mumkin. Masalan, qurol yoki o'q-dorining markaziy qismi zarar ko'rganida yoki ular bir-biriga juda yaqin xususiyatlarga ega bo'lsa, ekspertlarga aniq xulosa chiqarish qiyinlashadi. Bundan tashqari, ba'zan ekspertiza ob'yektlarining soni kam bo'lib, ular orasida o'zaro solishtirish imkoniyati cheklangan bo'ladi. Bu holatlar xulosaning aniqligini pasaytiradi va ekspertlar tomonidan xulosa bermaslikka olib keladi.

Ikkinchi muhim sabab — ekspertning malakasi va tajribasining yetarli emasligi. Ballistika sohasida yuqori malakaga ega mutaxassislar yetishmovchiligi ko'plab sud va tergov ishlarida ekspertiza sifatining pasayishiga sabab bo'ladi. Ekspert xulosa berishda faqat o'z tajribasiga emas, balki zamonaviy texnologiyalar va ilmiy asoslangan metodlarga ham tayangan holda ishlashi kerak. Agar mutaxassis malakasiz bo'lsa yoki mavjud usullarni to'liq qo'llay olmasa, bu xulosaning ishonchliligiga salbiy ta'sir ko'rsatadi.

20-May, 2025-yil

Uchinchi omil — zamonaviy texnologiyalar va jihozlarning yetishmasligi. Ballistik ekspertiza doimiy rivojlanib borayotgan soha bo‘lib, bunda eng so‘nggi ilmiy kashfiyotlar va texnik vositalar qo‘llaniladi. Ammo barcha ekspertiza laboratoriyalari har doim zamonaviy uskunalar bilan jihozlanmagan bo‘lishi mumkin. Misol uchun, yuqori aniqlikdagi mikroskoplar, 3D skanerlar, raqamli tasvirlash texnologiyalari yoki sun‘iy intellekt asosida ishlovchi dasturlar mavjud emasligi ekspertiza natijalarining sifatiga ta‘sir qiladi. Natijada, xulosalarni aniq va ishonchli berish imkoniyati kamayadi va ko‘pincha ekspertlar xulosa bermaslikni tanlashga majbur bo‘ladi. Shuningdek, ekspertizalarda xulosa bermaslik sabablari orasida namunalar o‘rtasidagi xususiyatlarning juda o‘xshashligi ham katta rol o‘ynaydi. Masalan, turli qurollardan olingan o‘q izlari yoki patronlar ko‘pincha bir xil texnik parametrlar va shakllarga ega bo‘lishi mumkin. Ekspert uchun bunday vaziyatda to‘g‘ri farqlash, aniq aniqlikda xulosa berish qiyin bo‘ladi. Natijada, ekspert xulosa bermaslikni tanlashi yoki ehtiyotkorlik bilan, shubhali tarzda javob berishi mumkin. Bundan tashqari, ekspertizalar jarayonida xulosa bermaslikning yana bir muhim sababi – metodologik kamchiliklar va standartlarning yetishmasligi hisoblanadi. Ekspertizalar uchun ishlab chiqilgan qoidalar, standartlar va protseduralar yetarli darajada aniq va amaliy bo‘lishi lozim. Aks holda, ekspertlar o‘z qarorlarini qabul qilishda muammolarga duch kelishadi, bu esa xulosa bermaslik holatlarini ko‘paytiradi. Shu bois, ballistik ekspertiza sohasida xalqaro tajriba va standartlarni o‘rganib, ularni o‘z mamlakatimizga moslashtirish muhim ahamiyat kasb etadi. Xulosa bermaslik holatlarining tergov va sud jarayonlariga ta‘siri ham katta. Bunday holatlar jinoyatlarni aniqlash vaqtida vaqt yo‘qotilishiga, tergov jarayonining cho‘zilishiga olib keladi. Ba‘zan esa xulosa bermaslik sababli jinoyat ishlarining noto‘g‘ri yoki to‘liq baholanishi yuzaga keladi. Bu esa sud qarorlarining adolatsiz bo‘lishiga, haqiqiy jinoyatchilarning jazodan qochishiga sabab bo‘lishi mumkin. Shu bois, ballistik ekspertizada xulosa bermaslik holatlarining kamaytirilishi tergov va sud tizimining samaradorligini oshirishga xizmat qiladi. Ushbu muammoni hal etishda bir qancha chora-tadbirlarni amalga oshirish mumkin. Jumladan, birinchidan, ekspertiza laboratoriyalarini zamonaviy texnologiyalar bilan jihozlash, yuqori aniqlikdagi va ilg‘or uskunalar bilan ta‘minlash zarur. Ikkinchidan, ekspertlarning malakasini oshirish, doimiy ravishda o‘qitish va malaka oshirish kurslarini tashkil etish muhimdir. Uchinchi jihat – ekspertizaga taqdim etiladigan namunalarni to‘g‘ri yig‘ish, saqlash va topshirish tartiblarini qat‘iy belgilash va nazorat qilishdir. Bu orqali ekspertizaga sifatli va yetarli miqdorda materiallar yetkazilishi ta‘minlanadi. Shuningdek, ekspertiza jarayonida standartlashtirilgan metodologiyalar va protseduralarni ishlab chiqish va joriy etish zarur. Bu ekspertlar uchun aniq ko‘rsatmalar yaratib, xulosa berish jarayonini ancha soddalashtiradi va xatoliklarni kamaytiradi. Xalqaro tajribadan foydalanib, standartlar va etika qoidalarini mukammallashtirish ham zarur. Yana bir muhim jihat – ekspertlar va tergovchilar o‘rtasida samarali muloqot va hamkorlikni yo‘lga qo‘yish. Tergov jarayonida yuzaga kelgan savollar va tushunmovchiliklarni ekspertlar bilan o‘z vaqtida muhokama qilish, ularning tavsiyalarini hisobga olish tergov sifatini oshiradi va xulosa bermaslik holatlarining oldini oladi. Zamonaviy ilmiy yondashuvlar va texnologiyalar, xususan, sun‘iy intellekt, raqamli

20-May, 2025-yil

tasvirlash, 3D modellash va boshqa ilg‘or metodlar ballistik ekspertizaning aniq va ishonchli xulosalar berish imkoniyatini oshirmoqda. Bunday texnologiyalar yordamida ekspertizalarda yuzaga keladigan xulosa bermaslik holatlari kamayadi, tergov jarayoni yanada tezlashadi va samarali bo‘ladi. Umuman olganda, ballistik ekspertizada xulosa bermaslik holatlari ekspertiza sifatiga, tergov va sud jarayonlariga sezilarli ta‘sir ko‘rsatadi. Shu sababli, ushbu muammoni chuqur tahlil qilish, sabablarini aniqlash va samarali yechimlar ishlab chiqish zarur. Zamonaviy texnologiyalarni joriy qilish, ekspertlarni malakasini oshirish va standartlashtirilgan metodologiyalarni ishlab chiqish orqali xulosa bermaslik holatlarini sezilarli darajada kamaytirish mumkin.

XULOSA

Ballistik ekspertizaning jinoyatlarni tergov qilishdagi o‘rni va ahamiyati beqiyosdir. Ushbu ekspertiza turi orqali qurol va o‘q-dorilarning kelib chiqishi, ularning ishlatilgan sharoiti va boshqa ko‘plab jihatlar aniqlanadi. Ammo, ekspertizalar doimo aniq va qat‘iy xulosalar bera olmaydi, ba‘zan xulosa bermaslik holatlari yuzaga keladi. Ushbu holatlar jinoyatlarni aniqlash va sud ishlarini hal etishda jiddiy muammolarni keltirib chiqaradi. Shu sababli, ballistik ekspertizalarda xulosa bermaslik holatlarining sabablari, ularning oqibatlari va oldini olish choralari haqida chuqur va tizimli tahlil o‘tkazish juda muhimdir. Tahlillar shuni ko‘rsatadiki, ballistik ekspertizalarda xulosa bermaslikning eng asosiy sababi sifatida ekspertizaga taqdim etilgan materiallarning sifatsizligi, yetarli emasligi va buzilganligi ajralib turadi. Jinoyat joyidan olinadigan namunalar ko‘pincha to‘liq emas yoki shikastlangan holatda bo‘lishi mumkin, bu esa mutaxassislar uchun to‘g‘ri va aniq xulosa chiqarishni qiyinlashtiradi. Bundan tashqari, namunalar orasidagi o‘xshashlikning yuqori darajasi ham ekspertlarga xulosa bermaslikka majbur qiluvchi asosiy omillardan biridir. Bu holatlarda namunalarni aniq farqlash va ularning kelib chiqishini aniqlash murakkablashadi. Ekspertlarning malakasi va tajribasi ham juda muhim omil hisoblanadi. Yuqori malakali mutaxassislar zamonaviy metod va texnologiyalardan samarali foydalanib, murakkab vaziyatlarda ham aniq va ishonchli xulosalar berishga qodir bo‘ladi. Aksincha, malakasiz mutaxassislar xatolarga yo‘l qo‘yishi, xulosa bermaslik holatlarining ko‘payishiga olib keladi. Shu bois, ekspertlarni doimiy malaka oshirish, amaliy va nazariy bilimlarini rivojlantirish uchun sharoitlar yaratish zarur. Shuningdek, ballistik ekspertizalarni zamonaviy texnika va asbob-uskunalar bilan ta‘minlash muhim ahamiyatga ega. Yuqori aniqlikdagi mikroskoplar, 3D skanerlash texnologiyalari, raqamli tasvirlash va sun‘iy intellekt asosida ishlovchi dasturlar ekspertizalar sifatini oshirishda katta rol o‘ynaydi. Zamonaviy jihozlar yordamida nafaqat xulosalar aniqroq bo‘ladi, balki xulosa bermaslik holatlarining soni ham kamayadi. Shu bois, davlat va tegishli tashkilotlar laboratoriyalarni muntazam jihozlash, innovatsion texnologiyalarni joriy qilish va ilmiy-tadqiqot ishlarini qo‘llab-quvvatlash bo‘yicha samarali siyosat yuritishi kerak. Ballistik ekspertizalarda xulosa bermaslik holatlarining oldini olish uchun, shuningdek, metodologik jihatdan ham ishlar olib borilishi muhimdir. Ekspertiza uchun aniq, zamonaviy va xalqaro standartlarga mos metodologiyalar ishlab chiqilishi, ularni amaliyotga joriy qilish ekspertlarning ishini ancha yengillashtiradi va xulosa sifatini oshiradi. Bu jarayonda xalqaro tajribalardan foydalanish

20-May, 2025-yil

va mahalliy sharoitga moslashtirish muhim hisoblanadi. Ekspertlar va tergovchilar o'rtasida samarali hamkorlik va o'zaro axborot almashinuvi ham ballistik ekspertizalarning muvaffaqiyati uchun zarur. Tergov jarayonida yuzaga keladigan savollarni o'z vaqtida muhokama qilish, ekspertlarning tavsiyalarini hisobga olish tergov sifatini oshiradi, shuningdek, xulosa bermaslik holatlarining oldini olishga yordam beradi. Yana bir muhim jihat — ekspertiza ob'ektlarini to'g'ri yig'ish va saqlash tizimini takomillashtirishdir. Jinoyat joyidan olinadigan namunalar sifatli, to'liq va yaroqli shaklda laboratoriyaga yetkazilishi ekspertizalarning sifatini ta'minlaydi. Shu sababli, namunalarni yig'ish va saqlash bo'yicha qat'iy qoidalar ishlab chiqilishi va ular qat'iy nazorat ostida bajarilishi zarur. Shunday qilib, ballistik ekspertizalarda xulosa bermaslik holatlari — murakkab va ko'p qirrali muammo bo'lib, uni hal etish uchun tizimli yondashuv, yuqori malakali mutaxassislar, zamonaviy texnologiyalar va sifatli metodologiyalar zarur. Ushbu choralar amalga oshirilganda, jinoyatlarni tergov qilish jarayonining samaradorligi oshadi, sudda haqqoniy va adolatli qarorlar qabul qilinishi ta'minlanadi. Kelajakda ballistika sohasidagi ilmiy-tadqiqot ishlari va texnologik yangiliklar xulosa bermaslik holatlarini yanada kamaytirishga xizmat qilishi kutilmoqda. Innovatsion yondashuvlar, sun'iy intellekt va avtomatlashtirilgan tizimlar yordamida ekspertizalar yanada aniqlashib, jinoyatchilikka qarshi kurashda muhim vositaga aylanadi. Xulosa qilib aytganda, ballistik ekspertizalarda xulosa bermaslik holatlarini kamaytirish, ularning sabablarini bartaraf etish uchun ilg'or texnologiyalarni joriy etish, ekspertlarning malakasini doimiy oshirish, metodologik asoslarni kuchaytirish va samarali tashkilot tizimini yaratish shart. Bu esa sud-teroorg organlarining ishini yanada ishonchli va samarali qilishga, jinoyatchilikni kamaytirishga hamda adolatni ta'minlashga xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Абдурахманов, Т.Ш. (2018). Криминалистическая баллистика: Учебное пособие. Ташкент: ТДЮУ.
2. Байкалова, Е.В. (2020). Особенности экспертной деятельности в баллистике. Вестник судебной экспертизы, №3, 45-52.
3. Жумабаев, Р. (2017). Методы исследования следов огнестрельного оружия. Журнал криминалистики, №2, 78-85.
4. Касымов, А.А. (2019). Современные технологии в баллистической экспертизе. Криминалистика и судебная экспертиза, №4, 34-41.
5. Мухамедов, Ф.И. (2016). Влияние качества материалов на результаты баллистической экспертизы. Судебная медицина и экспертиза, №1, 22-30.